

פרקי אבות ה'

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קזואס שליט"א

ביחד

חדר לידה

אופנה מודרנית התפתחה בדורנו. אשה הולכת לחדר לידה ומבקשת מבעלה שיהיה נוכח בשעת הלידה, יעודד אותה, יתמוך בה ויסעד אותה וכו'. על פניו הרעיון נראה טוב, ולכאורה זה יכול לאחד ולקשר אותם יותר. אבל אם נתבונן לעומק נראה שההיפך הוא הנכון, ואדרבה זה גורם לפעמים לריחוק יותר מאשר לקירוב.

מהן הסיבות לכך? סיבה ראשונה: בדרך כלל, הבעל פחדן. התהליך של הצירים, הכאבים והלידה, יכול להחליש אותו עד שלפעמים הוא נזקק לטיפול. כבר קרה שצוות טיפול נמרץ נכנס לחדר לידה לא בגלל היולדת אלא... בגלל שהבעל התעלף... ואפילו אם נאמר שהבעל הזה חזק ולא יתעלף...

עדיין ישנה סיבה חשובה נוספת. הלידה היא תהליך טראומטי ולא סימפטי. היולדת עוברת שתי טראומות, אחת נפשית והשנייה פיזית. ועל בני הזוג להשתדל לפגוש את בני זוגם במיטבם, ולא במצב של טראומה.

נא לזכור שבחדר לידה יש צוות של מומחים שיודעים לטפל במצב, והם לא זקוקים לנוכחות של הבעל כלל. (מה עוד שלפעמים הוא גם מפריע).

האמת היא שכל אשה מגיבה אחרת בשעה שהיא מרגישה את הציר האחרון שלפני הלידה.

אחת עשתה פרוץ מבהיל... אחרת צעקה וצרחתה כל כך עד שהמאבטח שלף... השלישית גידפה את כולם מהפרופסור ועד המנקה...

והרביעית ניתקה את המוניטור ואמרה לבעלה: זהו חוזרים הביתה, אני לא יכולה יותר...

בעל שעומד ורואה מחזה כזה, ולפעמים בשילוב כל התגובות שאמרנו, עלול לפתח תחושה של סלידה ודחיה. קוראים לזה 'שריטה'.

אחרי הלידה וההתאוששות, כשהיא תבריא, בהגיע היום, הוא עלול להיות במצב שהוא לא יוכל להתקרב אליה... (מיותר לציין שצילום הלידה יכול לגרום לנזק גדול יותר. וחוף מזה, היכן כבוד האדם?).

אין בעיה בכך שבעל ילווה את אשתו ללידה, אדרבה, זה יכול באמת לקשר ביניהם ואני דווקא מעודד זאת. אבל לעמוד ממש לידה בשעת הלידה, זה לא מומלץ. ואם הוא בכל זאת מתעקש, אז יש לסגור את הווילון סביב מיטת היולדת.

כיום, לכל חדר לידה יש דלת חיצונית פרטית, ושם הבעל יכול לחכות. עצם הידיעה שהבעל נמצא מעבר לדלת, נותנת לאשה תחושת בטחון ורוגע. ואם יקום, מישהו ויאמר: עמדתי ליד אשתי כבר ארבע פעמים ולא קרה לי כלום?

נשאל אותי: אתה מוכן לקחת סיכון על הפעם החמישית? ואם לך לא קרה כלום, זה אומר שגם לגבר אחר לא יקרה? כבר הגיעו אלי מספר מקרים בנושא הזה, שלאחר הלידה היתה ההתקררות גדולה כל כך עד כדי נתק מוחלט בכל המובנים.

(מחזור השפ"ב ב' י"ד)

פרשת השבוע

ספירה נכונה

בשעה טובה אנו מתחילים לקרוא חומש חדש – חומש במדבר. חז"ל קראו לחומש זה בשם – "חומש הפקודים".

פירוש המילה "פקודים" מלשון מפקד וספירה. חומש זה פותח בספירה של עם ישראל לאחר הקמת המשכן.

"וַיִּדְבֶּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי... שְׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבוֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת כָּל זָכָר לְגִלְגֻלְתָּם".

רש"י פירש את ענין הספירה באמרו: מתוך חבתן לפניו מונה אותם כל שעה, כשיצאו ממצרים מנאן, וכשנפלו בעגל מנאן לידע מנין הנותרים, כשבא להשרות שכינתו עליהם מנאם. למדנו מפירוש זה שהקב"ה מונה את ישראל כל שעה מתוך חבתן לפניו. כלומר, דבר שהוא חביב מונים וסופרים אותו הרבה פעמים. הספירה מלמדת על חשיבות.

לכן כתוב כאן בפסוק – "שאו את ראש כל עדת בני ישראל..." לשון של נשיאה והרמה, אמר הקב"ה כשהוא מונה את בני ישראל הוא מנשה ומרומם אותם מעל כל האומות וזה מורה שהם חשובים לו ביותר.

אבל, אנחנו גם יודעים שכאשר מונים וסופרים דבר מסוים זה מצמצם את הברכה. כמו שאמרו חז"ל "אין הברכה שורה אלא בדבר הסמוי מן העין", אם כן איך משה מונה כאן את בני ישראל? התשובה לכך כתובה בהמשך פירוש רש"י: לגולגולתם - ע"י שקלים בקע לגולגולת. כלומר הם לא נספרו ישירות אלא כל אחד הביא שקל ואחר כך ספרו את השקלים וכך ידעו את מניינם.

גם בבית השני כשרצו לדעת כמה עולי רגלים עלו לירושלים בחג הפסח, מנו את הכבשים שהביאו בני ישראל לקורבן הפסח ואת המנויים של כל כבש וכבש וכך ידעו את מספר האוכלוסין של בני ישראל.

הספירה הישירה חוסמת את הברכה והשפע. וכל כך למה? הסיבה לכך נעוצה בצורת הנהגת הקב"ה את העולם כדי לאפשר לנו בחירה. אם הקב"ה רוצה לתת שפע ולאחר ספירה מדויקת היה מוסיף עוד הרי לפנינו נס גלוי שהיה מצמצם את הבחירה. אבל, כאשר הדבר לא נספר במדויק לגמרי אפשר להוסיף עוד ברכה והנס יהיה נסתר ויאפשר בחירה.

סיבה נוספת היא משום עין הרע. שכאשר סופרים דרך אמצעי אין עין הרע שולטת בדבר העקרי אלא אולי בדבר האמצעי.

לכן גם כשאנו סופרים את ילדנו לפני יציאה לדרך ולאחר החזרה עלינו לספור באופן לא ישיר אלא ע"י אמצעי. כגון שכל ילד יושיט את הכובע ונספור את הכובעים או באמצעות הפסוק שיש בו שרה תיבות: "הושיע את עמך וברך את נחלתך ורעם ונשאם עד העולם" כל מילה כנגד ילד אחר.

וכך נראה להם את חשיבותם כמו שהקב"ה הראה וגילה חשיבות כלפינו ע"י המפקד שעשה בתחילת חומש במדבר. ובזכות זה תשרה השכינה עלינו ועל כל ישראל! אמן!

שבת שלום ומבורך
אבנר קזואס

איש אחד הבחין בגנבים נכנסים לביתו. הוא התקשר למשטרה ודיווח כי יש לו גנבים בבית. הפקידה: "הם בתוך הבית שלך?" האיש: "לא, אבל הם טפסו מעל גדר" הפקידה: "טוב תשמע, יש לנו כרגע מחסור בניידות..." אחרי דקה הוא התקשר שוב, ואמר לפקידה: "זוכרת שדיווחתי לך על גנבים בביתי? לקחתי את האקדח שלי ויריתי בהם, הם כולם מתים!" וניתק. תוך כמה דקות הגיעו 3 ניידות ואמבולנס. הם עצרו את הגנבים, ובזמן שאזקו אותם באזיקים - אחד השוטרים צעק על בעל הבית: "חשבת שאמרת שהרגת את כולם!" האיש צעק בחזרה: "חשבת שאין לכם ניידות!"

ידיעה

תקנון

בכל מסגרת שאנו נתקלים בה ישנו תקנון. במלון, בבית הספר, באוטובוס ובפארק יש תקנון, גם בבית צריך להיות תקנון. הורים שמרגישים שהמשמעת בבית מתרופפת, והם מדברים אל הקיר, חייבים להציב תקנון. התקנון הוא מסגרת של קווים אדומים להתנהגות ראויה בבית. המסר הסמוי שהתקנון משדר הוא, שההורים הם בעלי הבית והילדים הם כמו אורחים, ואורח צריך להתנהג לפי הכללים של בעל הבית. לשם כך ההורים צריכים לשבת יחד ליישר קו ולכתוב כללים ברורים להתנהלות בבית. כל הורה יחליט לעצמו אלו סעיפים לשנות ולהוסיף. לאחר מכן מומלץ לעשות למינציה לדף התקנון, ולהצמיד אותו עם מגנטים על המקרר. ולמה דווקא על המקרר? לאחר מחקר שערכתי התברר שכולם מגיעים למקרר. זוהי נקודת מפגש שכולם מגיעים אליה.

אפילו ילדים שלא פגשתם במשך כל היום, מגיעים בלאט אל המקרר, בשעות לא שעות, וברגע שהבחור רואה את התקנון אין לו עם מי להתווכח. איציק המתבגר הגיע למקרר לנשנש משהו, לפתע הוא ראה מולו תקנון. הוא נהם ואמר: מה זה תקנון, מה אנחנו במוסד? הוא קרא שני סעיפים ורטן: מה קורה בבית הזה? אני לא אהיה פה... המשיך לקרוא את התקנון וזמזם: אני אעשה מה שאני רוצה. פתח את דלת המקרר, הוציא דבר מה, סגר אותו, וקרא שוב את התקנון. ושוב זמזם ואמר: בחיים אני לא אעשה את זה. המפגש עם התקנון, קרה מספר מעמים ביום, ולמרות כל ההתנגדות, הוא חלחל לתודעה, כי עם דף אי אפשר להתווכח, והדף גם לא מגיב לזמזומים מולו. הורים יקרים, בשיטה זו בני הבית לומדים שבבית אין הפקרות, ובבית יש מסגרת.

סיפור לשבת

הרב יחזקאל לנדא זצ"ל

השעה הייתה שעת בוקר מוקדמת מאוד. תושבי יאמפולה נמו את שנתם. מחוץ לביתו של רב העיר, הגאון רבי יחזקאל לנדא המתינה כרכרה רתומה לשני סוסים. רבי יחזקאל וחתנו הנאמן ר' יוסף יצאו בלאט מן הבית ועלו על הכרכרה. "לפראג!", הורה רבי יחזקאל לעגלון. לאווירת החשאיות שאפפה את הנסיעה היו שתי סיבות, אחת, כדי שבני יאמפולה לא ידעו על היציאה מעירם, ושנייה, כדי שבני פראג לא יידעו על הכניסה לעירם. הדבר אירע בחורף תקט"ו. קהילת פראג המעטירה שיגרה אל רב העיר יאמפולה הזמנה לשבת על כס הרבנות בעיירה. ההצעה דיברה אל ליבו של רבי יחזקאל, אך אף שהחליט להיענות לה ביקש לעמוד מקרוב על אופי העיר ויושביה. לכן סבר רבי יחזקאל כי מוטב לו לבקר בה כאלמוני, וגם לא להסב דאגה מיותרת לבני יאמפולה. כעבור זמן הגיעו ליעדם. רבי יחזקאל הורה לעגלון למצוא אכסניה צנועה בפאתי פראג, כדי שזהותם לא תיחשף. התפללו השניים שחרית, סעדו סעודת בוקר ומיד שקעו בלימוד. לעת צהרים פנה רבי יחזקאל אל חתנו: "צא-נא, ר' יוסף, לעיר ותור אותה למעני. הלא לשם כך באנו לכאן. פקח עיניך לראות אם יראי-שמים תושביה, או חלילה פורקי-עול. הטה אוזניך לשמוע אם יודעי-ספר האנשים או שמא בורים ועמי-הארצות הם." נתהרהר קמעה רבי יחזקאל והוסיף: "אין כוונתי שתלך אל יושבי בית-המדרש, שכן אלה בוודאי יראים ושלמים והוגים בתורה. בדוק דווקא בקרב תושבי העיר הפשוטים, בין אנשי העמל, המתפרנסים מיגיע-כפיהם. מהם נוכל לעמוד על טיבה של העיר." יצא ר' יוסף למלא את שליחות חותנו. התהלך ברחובות העיר, מחפש הזדמנות להתוודע לאנשיה. אלא שהכול נחפז לענייניהם הדחופים והוא לא הצליח לפתח שיחה עם איש. בינתיים נטו צללי ערב וחשכה ירדה על רחובות הגטו היהודי של פראג. ר' יוסף התהלך מכאן לשם, מתוסכל מאי-הצלחתו למלא את השליחות שהטיל עליו חותנו. לפתע הבחין באור הבוקע מבית-מזיגה. "אולי מכאן תצמח ישועתי", קיווה. נכנס פנימה והזמין לעצמו כוסית משקה, כדרך המקום. הוציא ספר קטן מחיקו והחל לעלעל בו, בעוד עיניו בולשות לצדדים. וכך, בעודו ממלא את כוסו של החייט, התפתחה בין השניים שיחה תורנית ערה.

כעבור רגע נכנס לבית-המזיגה יהודי שחזותו החיצונית העידה עליו כי חייט הוא. "שומע אתה, הירשיל?", פנה המוזג אל החייט, "תמיהה גדולה היא בעיניי על הרמב"ם בפרק א' מהלכות גזלה ואבדה, האומר דברים הנראים סותרים את הגמרא שלמדנו לא-מכבר בשיעורו של ר' אברהם!". אדם נוסף, לייב שמו, שאף הוא נראה כבעל-מלאכה בסוף יום עמל, הצטרף עד מהרה לדיון וחיווה את דעתו בסוגיה הנדונה. אחרים מיושבי בית-המזיגה לא נשארו אדישים לוויוכוח המתלהט והצטרפו אליו גם-כן. ר' יוסף, שישב כל העת מן הצד, שמר על שתיקה והוסיף לעקוב אחר הנעשה ממתין לראות איך ייפול דבר. "רבותיי!", קרא לפתע אחד מבני החבורה, "עוד מעט – יבוא יענקל, שומר הלילה של הגטו. מובטחני בו שידע להכריע בוויכוח." כעבור כמה דקות נכנס פנימה איש גבה-קומה. עיני כול הופנו אליו. לר' יוסף לא היה ספק זה יענקל, שומר הלילה. יענקל הזמין לעצמו כוס משקה גדולה. בירך 'שהכול' בקול רם, עצם את עיניו לרגע ולאחר מכן פתח וביקש מהמתווכחים להרצות את דבריהם. הקשיב יענקל לדוברים בריכוז. לאחר מכן, בקול שקט ובוטח, החל להשליט סדר בדברים: הפריד בין הדבקים, דקדק בפרטים, העמיד את דברי הרמב"ם על מכונם ועקר מן היסוד כל אפשרות לסתירה מהגמרא. יושבי בית-המזיגה הביטו ביענקל בהערצה. כעת ידע ר' יוסף כי יכול הוא לשוב אל חותנו ובפיו תיאור נאמן של יהודי פראג הפשוטים אנשי העמל המתפרנסים מיגיע כפיהם. עם שובו לאכסנייה סיפר לחותנו דברים כהווייתם. רבי יחזקאל הקשיב לדברים בפנים נוהרות. "אכן, לא הייתה הפרזה בתיאורה של פראג באוזניי", הפטיר.

אולם כעבור שעה קלה של הרהורים שינה לפתע רבי יחזקאל את טעמו ואמר: "אלא שעתה נשאלת שאלה הפוכה האומנם ראוי אני לפראג?! – עיר שאפילו בעלי-המלאכה שלה אנשי-תורה מובהקים הם, ייתכן כי זכאים הם לרב בעל שיעור-קומה אמיתי!". למחרת בבוקר נפגש רבי יחזקאל עם פרנסי העיר. אלה נדהמו כשנדע להם כי יממה תמימה שהה הגאון בעירם והם לא ידעו כלל. העלה לפניו רבי יחזקאל את תהיותיו בדבר התאמתו לכהן כרב העיר. התפעלו הפרנסים מן הענווה הכנה של מי שגאונותו בתורה נודעה בכל רחבי העולם היהודי. רק לאחר שפרנסי העיר הרבו עליו הפצרות באומרם כי אין מתאים וראוי ממנו לפראג. ניאות רבי יחזקאל לכהונה. קרוב לארבעים שנה כיהן ה'נודע ביהודה' ברבנות פראג, עד פטירתו. (פניני עין חמד)

ניתן להזמין חוגי בית
עם הרב אבנר קוואס
בנושאי שלום בית, חינוך ילדים ועוד

לפרטים נוספים

0552-766-799

ללא
עלות

